

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

IR-RAPPREŻENTANT GĦOLI TAL-UNJONI
EWROPEA GĦALL-AFFARIJJIET BARRANIN U
L-POLITIKA TA' SIGURTÀ

Brussell, 15.5.2012
JOIN(2012) 13 final

**KOMUNIKAZZJONI KONĠUNTA LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-
KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-
KUMITAT TAR-REĠJUNI**

**Is-Shubija tal-Lvant:
Pjan Direzzjonali ghas-Summit tal-harifa 2013**

{SWD(2012) 108 final}
{SWD(2012) 109 final}

KOMUNIKAZZJONI KONĠUNTA LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-KUMITAT TAR-REĠJUNI

Is-Shubija tal-Lvant: Pjan Direzzjonali ghas-Summit tal-harifa 2013

INTRODUZZJONI

Il-kooperazzjoni bejn l-UE u l-imsieħba tagħha tal-Ewropa tal-Lvant - ir-Repubblika tal-Armenja, ir-Repubblika tal-Azerbajġan, ir-Repubblika tal-Bjelorussja, il-Ġeorgja, ir-Repubblika tal-Moldova u l-Ukraina - hija parti kruċjali tar-relazzjonijiet esterni tal-Unjoni. Aktar mal-pajjiżi sieħba jersqu qrib l-UE akbar hija l-opportunità biex jiżiedu r-rabtiet politiċi, ekonomiċi u kulturali kemm mal-Unjoni kif ukoll bejn il-pajjiżi nfushom.

L-ghan ta' din il-Komunikazzjoni huwa li tippreżenta Pjan Direzzjonali ghas-Shubija tal-Lvant kif miftiehem fis-Summit tas-Shubija tal-Lvant li sar f'Varsavja fid-29-30 ta' Settembru 2011¹. Il-Pjan Direzzjonali huwa maħsub biex jiggwida x-xogħol fid-dawl tas-Summit li jmiss ippjanat għall-harifa tal-2013². Huwa jkopri d-dimensjonijiet bilaterali u multilaterali tas-Shubija tal-Lvant, u huwa ggwidat mill-prinċipji ta' responsabbiltà kongunta, id-divrenzjar u l-kundizzjonalità.

1. IL-KUNTEST TAL-POLITIKA

1.1. Is-Shubija tal-Lvant: shubija bejn l-ugwali li jaqsmu valuri komuni

Is-Shubija tal-Lvant tnediet fl-2009 f'summit li sar fi Praga³, fi sforz mill-UE u l-imsieħba tagħha tal-Ewropa tal-Lvant biex jghinu jippromwovu riformi politiċi u ekonomiċi u jghinu lill-pajjiżi tar-reġjun jersqu eqreb lejn l-UE. Is-shubija hija bbażata fuq l-impenn komuni għall-liġi internazzjonali u għall-valuri fundamentali, fosthom id-demokrazija, l-istat tad-dritt u r-rispett għad-drittijiet tal-bniedem u l-libertajiet fundamentali, kif ukoll l-ekonomija tas-suq, l-iżvilupp sostenibbli u l-governanza tajba.

Għalkemm kull pajjiż għandu relazzjoni individwali mal-UE, taht il-kappa tas-Shubija tal-Lvant, l-UE u l-imsieħba tagħha ntrabtu li jkomplu jiżviluppaw id-dimensjoni multilaterali - li tinvolvi lill-Istati Membri kollha tal-UE u l-pajjiżi msieħba. Din id-dimensjoni multilaterali hija maħsuba biex issaħħaħ u tikkumplementa l-linja bilaterali, u tiffaċilita l-iżvilupp ta' pożizzjonijiet komuni u attivitajiet kongunti.

---

¹ Dikjarazzjoni Kongunta tas-Summit dwar is-Shubija tal-Lvant, Varsavja, 29-30 ta' Settembru 2011

² Il-Pjan Direzzjonali ma jippregudika l-aspirazzjonijiet individwali jew l-aġendi ta' integrazzjoni Ewropea ta' ebda pajjiż sieħeb tal-Ewropa tal-Lvant. Il-kontenut ibbenefika minn konsultazzjonijiet mal-Istati Membri tal-UE, u l-pajjiżi msieħba mill-Ewropa tal-Lvant, kif ukoll ir-rappreżentanti tas-soċjetà ċivili.

³ Dikjarazzjoni Kongunta tas-Summit ta' Praga dwar is-Shubija tal-Lvant, 7 ta' Mejju 2009

It-tieni Summit ta' Shubija tal-Lvant f'Varsavja f'Settembru 2011 afferma mill-ġdid l-aġenda maqbula fi Praga u rrikonoxxa li kien sar progress importanti f'għadd ta' oqsma. Madankollu, dawk li pparteċipaw fis-Summit irrikonoxxew ukoll li l-isforzi għar-riforma jeħtieġ jiġu rinfurzati, li l-pass tar-riformi se jiddetermina l-intensità tal-koperazzjoni u li l-imsieħba l-iktar involuti fir-riformi se jibbenefika l-iktar mir-relazzjoni tagħhom mal-Unjoni Ewropea. Huma sejhu wkoll għal impenn imġedded favur il-valuri komuni.

Huwa essenzjali li jsiru tibdiliet fil-post, li jinbnew istituzzjonijiet demokratiċi sostenibbli, li tinstab soluzzjoni paċifika għall-kunflitti li ilhom għaddejjin u li jinholq pedament sod għal tkabbir ekonomiku u holqien tal-impjiegi li jkunu inklussivi u sostenibbli. Progress lejn demokrazija profonda u sostenibbli huwa kruċjali f'termini tar-relazzjonijiet fil-gejjieni bejn l-UE u l-imsieħba tagħha tal-Ewropa tal-Lvant.

Tpoġġiet enfasi partikolari fuq il-ħtieġa ta' ingaġġ mas-soċjetajiet ingenerali. Is-soċjetà ċivili hija element fundamentali f'sistema demokratika li tiffunzjona tajjeb. L-appoġġ tal-UE għas-soċjetà ċivili u l-ingaġġ magħha fil-pajjiżi tal-Ewropa tal-Lvant qeghdin għalhekk jiġu msahha b'mod sinifikanti.

Dawn l-aspetti huma għalhekk enfasizzati fil-Pjan Direzzjonali propost.

1.2. Għanijiet

L-għan ewlieni tas-Shubija tal-Lvant huwa li toħloq il-kundizzjonijiet biex **tithaffef l-assocjazzjoni politika u tapprofondixxi l-integrazzjoni ekonomika** bejn l-UE u l-pajjiżi msieħba mil-Lvant tal-Ewropa. Is-Summit ta' Varsavja dwar is-Shubija tal-Lvant irrikonoxxa l-aspirazzjonijiet Ewropej u l-għażla Ewropea ta' xi msieħba u l-impenn tagħhom biex jibnu demokrazija profonda u sostenibbli. Huwa enfasizza r-rwol partikolari għas-Shubija tal-Lvant li tappoġġja lil dawk li jfittxu relazzjoni dejjem eqreb mal-UE⁴. Is-Shubija tal-Lvant għandha wkoll l-għan li tippromwovi l-kooperazzjoni reġjonali u relazzjonijiet tajba mal-ġirien. Dawn l-għanijiet jappoġġaw l-impenn komuni għall-istabbiltà, is-sigurtà u l-prosperità kemm tal-UE kif ukoll tal-pajjiżi msieħba. B'appoġġ għal dawn l-għanijiet ġenerali, l-UE u l-imsieħba tagħha tal-Ewropa tal-Lvant se:

- Isawru **relazzjonijiet kuntrattwali ġodda, iktar profondi bejn l-UE u l-pajjiżi msieħba** fil-forma ta' Ftehimiet ta' Assoċjazzjoni, inkluzi, fejn xieraq, Żoni ta' Kummerċ Hieles Approfondit u Komprensiv (DCFTAs) fejn l-approssimazzjoni regolatorja tista' sservi biex issahha l-effetti pożittivi ta' liberalizzazzjoni tal-kummerċ u tal-investment, li jwasslu għal konvergenza mal-liġijiet u l-istandards tal-UE.
- **Jappoġġjaw il-mobilità taċ-ċittadini u l-liberalizzazzjoni tal-viża f'ambjent immexxi tajjeb u sikur.** Jippromwovu l-mobilità taċ-ċittadini tal-pajjiżi shan permezz tal-faċilitazzjoni tal-visa u ftehimiet ta' riammissjoni bhala l-ewwel pass b'reġim mingħajr il-ħtieġa tal-viża bhala l-għan aħhari.
- **Isahhu l-kooperazzjoni fis-setturi** u jiffaċilitaw il-parteciipazzjoni ta' pajjiżi msieħba fi programmi u aġenziji tal-UE.

⁴

Dikjarazzjoni Kongunta tas-Summit dwar is-Shubija tal-Lvant, Varsavja, 29-30 ta' Settembru 2011

Is-Shubija tal-Lvant tindirizza l-kwistjoni ta' trasformazzjoni mhux mitmuma. Hija tgħin lil-imsieħba biex jiksibu t-transizzjoni tagħhom lejn demokrazija u ekonomija orjentata lejn is-suq billi tappoġġa l-proċess tagħhom ta' riforma.

2. L-IMPLIMENTAZZJONI TAL-APPROĊĊ IL-ĠDID

Il-Pjan Direzzjonali għandu l-għan li jittraduċi fi prattika l-prinċipju ta' "aktar għal aktar" tal-Politika Ewropea tal-Viċinat imġedda. Aktar ma pajjiż sieheb jikseb progress, aktar jirċievi appoġġ min-naħa tal-UE. Dan se jinkludi aktar fondi għall-iżvilupp soċjali u ekonomiku, programmi akbar għall-bini komprensiv tal-istituzzjonijiet, aċċess akbar lill-pajjiżi msieħba għas-suq intern tal-UE, zieda fil-finanzjament tal-UE għall-investimenti, inkluż self tal-BEI kif ukoll għaotjiet baġitarji tal-UE mħallta ma' self mill-BEI u IFI oħra u djalogu politiku msahħaħ. Il-progress fir-riformi ser jiġi evalwat fir-rapporti tal-pajjiż PEV annwali.

Il-progress lejn ir-riformi se jiġi evalwat skont kriterji speċifiċi li jirriflettu l-impenji meħuda diġà permezz tal-ftehimiet fis-seħħ bejn l-UE u l-pajjiżi msieħba inklużi daww fl-Aġendi tal-Pjani ta' Azzjoni tal-PEV/Assoċjazzjoni. L-UE se tħares lejn ir-relazzjonijiet tagħha mal-imsieħba minn aspett olistiku, inklużi l-isforzi biex jiġu affrontanti l-instabilità u l-kunflitti fir-reġjun.

Il-Pjan Direzzjonali se jkun akkumpanjat minn finanzjament addizzjonali taħt il-prinċipju ta' "aktar għal aktar". Qed jiġi stabbilit programm ġdid imsejjaħ EaPIC (Integrazzjoni u Kooperazzjoni tas-Shubija tal-Lvant), b'allokazzjoni indikattiva ta' EUR 130 miljun għall-2012-13. Dan huwa apparti l-impenn tal-UE għall-2010-13 ta' EUR 1.9 biljun lill-imsieħba tal-Ewropa tal-Lvant. L-allokazzjoni baġitarja għall-partecipazzjoni tal-imsieħba tal-Ewropa tal-Lvant fi programmi ta' kooperazzjoni u edukazzjoni oġġla (Erasmus Mundus u Tempus) se jirdoppja għall-Erasmus u jiżdied sostanzjalment għal Tempus. L-EaPIC ser jiffoka fuq il-promozzjoni ta' trasformazzjoni demokratika u l-bini tal-istituzzjonijiet u tkabbir sostenibbli u inklussiv u aktar miżuri li jibnu l-kunfidenza.

3. IL-PJAN DIREZZJONALI: GHODDA DINAMIKA GHAS-SORVELJANZA TAL-IMPENN KONĠUNT GHAR-RIFORMA U L-PROGRESS

Il-Pjan Direzzjonali għas-Shubija tal-Lvant, flimkien maż-żewġ tabelli fid-dokumenti meħmuża se jippermetti kemm lill-UE kif ukoll lill-pajjiżi msieħba mill-Ewropa tal-Lvant sabiex jiggwidaw u jissorveljaw ir-riforma u l-progress.

Il-Pjan Direzzjonali nnifsu jistipula:

- **l-għanijiet** miftehma b'mod konġunt bejn l-UE u l-imsieħba tagħha tal-Ewropa tal-Lvant taħt il-qafas ta' Shubija tal-Lvant li jirriżultaw mid-Dikjarazzjonijiet tas-Summit ta' Varsavja 2009 u 2011;
- **ir-riformi u l-progress** li l-pajjiżi msieħba jimmiraw għalihom biex jissodisfaw l-għanijiet tal-passi maqbula b'mod konġunt li jinsabu fl-Aġendi ta' Assoċjazzjoni u l-Pjani ta' Azzjoni tal-PEV rilevanti;
- **l-istrumenti varji u l-appoġġ** li l-UE se tipprovdi permezz tal-kooperazzjoni finanzjarja u djalogu politiku tal-UE;

- indikazzjoni ta' kemm l-UE u l-pajjiżi msieħba jistennew li jkunu għamlu progress fil-kisba tal-għanijiet sa tmiem it-tieni nofs l-2013, permezz tal-identifikazzjoni ta' **miri, riżultati jew skedi**.

4. IT-TAQSIMA BILATERALI TAL-PJAN DIREZZJONALI

It-tabella bilaterali tal-Pjan Direzzjonali tiffoka fuq dawn għanijiet ewlenin miftiehma b'mod kongunt:

- l-assoċjazzjoni politika u l-integrazzjoni ekonomika
- titjib fil-mobilità taċ-ċittadini f'ambjent sikur u amministrat tajjeb
- kooperazzjoni settorjali msahha.

Għal kull wieħed minn dawn it-tliet għanijiet, it-taqsim bilaterali tal-Pjan dikrezzjonali għandha l-għan li tidentifika tipi ta' miżuri politiċi li l-pajjiżi msieħba jehtieġ li jiehdu, skont dokumenti attwali miftiehma b'mod kongunt bħal Aġendi ta' Assoċjazzjoni u Pjani ta' Azzjoni tal-PEV, kif ukoll l-appoġġ li l-UE tista' tipprovdi.

- **Għan 1: L-assoċjazzjoni politika u l-integrazzjoni ekonomika**

L-implimentazzjoni ta' valuri komuni

It-taqsim bilaterali telenka l-kriterji ewlenin għall-valutazzjoni tal-implimentazzjoni tal-valuri komuni. Hija tistabbilixxi, fuq naħa waħda, l-azzjonijiet ewlenin mill-pajjiżi msieħba kif identifikati f'dokument miftiehma b'mod kongunt, bħal Aġendi ta' Assoċjazzjoni u, min-naħa l-oħra, l-appoġġ offrut mill-UE.

Fejn tinsab bhalissa s-Shubija tal-Lvant?

In-negozjati mal-Ukraina dwar Ftehim ta' Assoċjazzjoni, li jinkludi Żona ta' Kummerċ Hieles Profonda u Komprensiva, ġew finalizzati, u t-test miftiehem ġie inizjalat fit-30 ta' Marzu 2012. Ġew varati negozjati ta' Ftehimiet ta' Assoċjazzjoni mar-Repubblika tal-Moldova, il-Ġeorgja, l-Armenja u l-Azerbajġan, u qed jimxu sew 'il quddiem, filwaqt li d-deċiżjoni biex jiġu varati negozjati dwar id-DCFTA⁵, bħala parti integrali tal-Ftehimiet ta' Assoċjazzjoni, mal-Ġeorgja u mar-Repubblika tal-Moldova ttiehdet f'Diċembru 2011 u mal-Armenja fi Frar 2012.

L-kisbiet mistennija sal-harifa tal-2013

Wara l-finalizzazzjoni tan-negozjati dwar il-Ftehim ta' Assoċjazzjoni bejn l-UE u l-Ukraina fis-Summit ta' Diċembru 2011, iż-żewġ naħat laħqu ftehim komuni li l-prestazzjoni tal-Ukraina, l-aktar fir-rigward għar-rispett għall-valuri komuni u l-istat tad-dritt, ser tkun ta' importanza kruċjali għall-pass tagħha ta' assoċjazzjoni politika u integrazzjoni ekonomika mal-UE, inkluż fil-kuntest tal-konklużjoni tal-Ftehim ta' Assoċjazzjoni u l-implimentazzjoni sussegwenti tiegħu.

---

⁵ In-negozjati dwar id-DCFTA jippresupponu shubija mal-Organizzazzjoni Dinjija tal-Kummerċ (WTO).

Sal-harifa tal-2013, in-negozjati dwar il-Ftehimiet ta' Assoċjazzjoni mar-Repubblika tal-Moldova, il-Ġeorgja, l-Armenja u l-Azerbajġan għandhom ikunu avvanzati sew, jekk mhux finalizzati. In-negozjati dwar id-DCFTA mal-Armenja, il-Ġeorgja u r-Repubblika tal-Moldova għandhom ikunu avvanzati sew, jekk mhux finalizzati, u suppost li jkun sar progress sostanzjali fil-qasam tal-approssimazzjoni regolatorja, skont ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni. L-Azerbajġan suppost li jkun għamel progress lejn l-adeżjoni mal-Organizzazzjoni Dinjija tal-Kummerċ (WTO) bħala prekondizzjoni għall-ftuh tan-negozjati dwar id-DCFTA.

Biex jappoġġjaw il-proċess ta' thejjija għal Ftehimiet ta' Assoċjazzjoni u l-implimentazzjoni tagħhom, inkluż fejn xieraq id-DCFTA, l-UE u l-Armenja, l-Azerbajġan, il-Ġeorgja u r-Repubblika tal-Moldova rispettivament għandhom jaqblu dwar Aġendi ta' Assoċjazzjoni fl-2013.

Matul il-proċess tan-negozjati, l-UE se tipprowdi djalogu ta' politika u appoġġ finanzjarju lill-imsieħba, inkluż permezz ta' Programmi Komprensivi għall-Bini tal-Istituzzjonijiet. Il-progress li sar lejn ir-riformi politiċi meħtieġa għall-implimentazzjoni tal-valuri komuni tas-Shubija tal-Lvant, u l-istat ġenerali tar-relazzjonijiet tal-UE mal-pajjiżi msieħba, se jkollu impatt fuq il-pass li bih l-imsieħba se jkunu kapaċi jibbenefikaw minn relazzjoni eqreb mal-UE. L-elezzjonijiet parlamentari li jmiss fl-Armenja, fil-Ġeorgja u fl-Ukraina se jkunu mumentanti importanti għall-konsolidazzjoni tad-demokrazija f'dawn il-pajjiżi.

L-UE tistenna li tara sforzi kredibbli u sostnuti għal soluzzjoni paċifika kmieni kemm jista' jkun għall-kunflitti fil-Ġeorgja, il-konflitt Transnistrijan fir-Repubblika tal-Moldova u l-kunflitt dwar in-Nagorno-Karabakh. L-UE tikkonferma l-impenn tagħha li tibqa' impenjata u involuta fl-isforzi ta' stabilizzazzjoni u tar-riżoluzzjoni tal-kunflitti fil-Ġeorgja, inkluż billi tkompli bl-impenn tagħha bħala kopresident fid-Diskussjonijiet ta' Ġinevra, l-isforzi tar-RSUE għan-Nofsinhar tal-Kawkasu u l-kriżi fil-Ġeorgja u l-preżenza kontinwa tal-Missjoni ta' Monitoraġġ tal-UE (MMUE). Rigward il-kunflitt Transnistrijan, l-UE tappoġġja bis-shiħ l-isforzi kontinwi ta' medjazzjoni tal-format 5 + 2 taħt il-patroċinju tal-OSKE, li tipparteċipa fihom. L-UE tappoġġja wkoll bis-shiħ l-isforzi ta' medjazzjoni tal-Grupp ta' Minsk tal-OSKE għall-kunflitt fin-Nagorno-Karabakh, fejn l-UE mhix membru. L-UE ttenni l-appoġġ tagħha għall-prinċipji ta' Madrid u ssejjaħ lill-Armenja u lill-Azerbajġan biex iżidu l-isforzi tagħhom biex jilhqqu ftehim fuq daww il-prinċipji bħala bażi għall-paċi. L-UE qieghda tintensifika l-kooperazzjoni tagħha mal-pajjiżi msieħba kkonċernati u ssahhah l-appoġġ tagħha għal miżuri li jibnu l-kunfidenza kif ukoll miżuri biex itejbu l-hajja tan-nies milquta mill-kunflitti. Il-progress fl-assoċjazzjoni politika u l-integrazzjoni ekonomika tal-imsieħba mal-Unjoni Ewropea se jkun ta' benefiċċju għall-isforzi għas-soluzzjoni tal-kunflitti u l-istabbiltà fir-reġjun.

L-UE se tibqa' impenjata hafna għat-tishih tal-parteeipazzjoni tal-poplu tal-Bjelorussja u s-soċjetà ċivili. Filwaqt li tikkunsidra l-istat attwali tar-relazzjonijiet bejn L-UE u l-Bjelorussja, l-UE se żżid l-appoġġ tagħha għas-soċjetà ċivili tal-Bjelorussja u għall-forzi politiċi demokratiċi permezz ta' "djalogu Ewopew dwar il-modernizzazzjoni" li tnieda fi Brussell fid-29 ta' Marzu 2012 bħala sinjal tal-impenn sod tal-UE għall-appoġġ tal-aspirazzjonijiet demokratiċi tal-poplu tal-Bjelorussja. L-UE se tkompli tissorvelja mill-qrib is-sitwazzjoni fil-Bjelorussja u se tibqa' impenjata għall-politika ta' involviment kritiku, partikolarment permezz tad-djalogu u s-Shubija tal-Lvant. L-iżvilupp tar-relazzjonijiet bilaterali se jibqa' kondizzjonali fuq il-progress li qed tagħmel il-Bjelorussja rigward ir-rispett għall-prinċipji tad-demokrazija, l-istat tad-dritt u d-drittijiet tal-bniedem. Fl-istess hin, u fid-dawl ta' żviluppi

ulterjuri, l-UE tinsab lesta li tikkunsidra aktar miżuri mmirati fl-oqsma kollha li jikkonċernaw il-koperazzjoni, kif xieraq.

- **Għan 2: Mobilità msahha f'ambjent sikur u mmexxi tajjeb**

Fejn tinsab bhalissa s-Shubija tal-Lvant?

Wara li implimentaw ftehimiet dwar l-iffaċilitar tal-viżi u r-riammissjoni mal-UE mill-2008, ir-Repubblika tal-Moldova u l-Ukraina issa qed jimplimentaw il-Pjani ta' Azzjoni għal-Liberalizzazzjoni tal-Viża. Shubijiet għall-Mobilità jinsabu fis-sehħ mal-Ġeorgja u mar-Repubblika tal-Moldova, u reċentement mal-Armenja. Minn Marzu 2011 'l hawn, il-Ġeorgja rnexxielha timplimenta l-iffaċilitar tal-viża u l-ftehimiet ta' riammissjoni. F'Marzu tal-2012, wara li kisbet mandat mill-Kunsill tal-Ministri tal-UE f' Diċembru 2011, il-Kummissjoni Ewropea bdiet negozjati dwar ftehim simili mal-Armenja u l-Azerbajġan. Offerta simili, magħmula lill-Bjelorussja f'Ġunju 2011, għandha tkun ta' benefiċċju għall-poplu Bjelorussu ingenerali iżda l-awtoritajiet f'Minsk għadhom ma wegbux għaliha. Sabiex jiffaċilitaw il-ħruġ ta' viżi lill-poplu Bjelorussu, l-Istati Membri tal-UE qed jistinkaw biex jagħmlu l-aħjar użu tal-flessibiltajiet offruti mill-Kodiċi tal-Viża, b'mod partikolari l-possibbiltajiet li jikkancellaw u jitnaqqsu l-ispejjeż tal-viża għal ċerti kategoriji ta' ċittadini Bjelorussi jew f' każijiet individwali.

Il-kisbiet mistennija sal-harifa tal-2013

Huwa mistenni li n-negozjati dwar il-faċilitazzjoni tal-viżi u l-ftehimiet ta' riammissjoni mal-Armenja u l-Azerbajġan jistgħu jiġu konklużi. L-UE tibqa' lesta biex tniedi n-negozjati dwar tali ftehimiet mal-Bjelorussja. L-istabbiliment ta' Shubijiet għall-Mobilità mal-Azerbajġan jista' jiġi previst. L-implimentazzjoni effettiva tal-ftehimiet tal-faċilitazzjoni tal-viżi u ta' riammissjoni u ta' koperazzjoni effettiva f'firxa wiesgħa ta' oqsma tal-ġustizzja u tal-affarijiet interni tista' twassal għall-bidu ta' negozjati dwar Pjani ta' Azzjoni għall-Liberalizzazzjoni tal-Viża, fi ftit żmien mal-Ġeorgja, u aktar tard ukoll mal-Armenja u l-Azerbajġan. L-UE qed tippjana biex dalwaqt tibda djalogu dwar il-viża mal-Ġeorgja. Il-liberalizzazzjoni tal-viża mar-Repubblika tal-Moldova u l-Ukraina se tiddependi fuq l-implimentazzjoni miż-żewġ pajjiżi tal-Pjani ta' Azzjoni rispettivi tagħhom dwar il-Liberalizzazzjoni tal-Viża.

- **Għan 3: Tishih tal-koperazzjoni settorjali**

L-informazzjoni li ġejja dwar is-settur hija indikattiva u mhux eżawrenti. Aktar dettalji dwar koperazzjoni settorjali msahha huma pprovduti fit-tabelli. Id-Djalogi informali tas-Shubija tal-Lvant li se jsiru darbtejn fis-sena mal-pajjiżi msieħba (spjegat fid-dettall fit-taqsim 5 hawn taht) se jikkontribwixxu wkoll għat-tishih tal-livell ta' koperazzjoni settorjali bilaterali.

Parteċipazzjoni fi programmi u aġenziji tal-UE

Fejn tinsab bhalissa s-Shubija tal-Lvant?

L-UE ffirmit protokoll mar-Repubblika tal-Moldova u l-Ukraina, li jipprovdu l-bażi legali għall-parteċipazzjoni tagħhom fi programmi tal-UE li huma miftuħa għall-imsieħba tal-PEV. Minn Jannar 2012 ir-Repubblika tal-Moldova ġiet assoċjata mas-Seba' Programm Qafas tal-UE għar-Riċerka u l-Iżvilupp Teknoloġiku. Koperazzjoni jew sforzi biex tissaħħaħ il-koperazzjoni bejn l-aġenziji tal-UE u pajjiżi Ewropej tal-Lvant mxew 'il quddiem, partikolarment fil-qasam tal-ġustizzja u l-affarijiet interni u s-sikurezza fl-avjazzjoni.

Il-kisbiet mistennija sal-harifa tal-2013

L-UE se tiffacilita l-partecipazzjoni tal-pajjiżi msieħba fil-hidma tal-**aġenziji tal-UE u l-programmi tal-UE** li huma miftuħin għalihom fuq il-bażi tal-Komunikazzjoni rilevanti tal-Kummissjoni⁶. Sa tmiem l-2013, protokoll li jippermettu aktar pajjiżi tas-Shubija tal-Lvant biex jippartecipaw fi programmi tal-UE ser ikunu ġew innegożjati abbażi ta' ftehim reċiproku. Il-Kummissjoni se tkun appoġġat pajjiżi msieħba fit-twettiq tal-prerekwiżiti leġislattivi għall-partecipazzjoni f'aġenziji tal-UE u se tkun għamlet disponibbli appoġġ li jkopri ftit mill-ispejjeż assoċjati mall-partecipazzjoni fix-xogħol tal-aġenziji u tal-programmi tal-UE.

Energija

Fejn tinsab bhalissa s-Shubija tal-Lvant?

Ir-riformi settorjali mmirati għal tiżiħ fis-**sigurtà tal-enerġija** jinsabu għaddejjin. Qed jittiehdu passi inizjali biex jiġu integrati l-pajjiżi tal-Ewropa tal-Lvant u s-swieq tal-enerġija fl-UE, jtejbu l-interkonnessjonijiet tan-netwerk bejn l-UE u l-pajjiżi tas-Shubija tal-Lvant, jiġu diversifikati s-sorsi u r-rotot tal-provvista, tittejjeb l-effiċjenza tal-enerġija u l-użu tal-enerġiji rinnovabbli. Inghata bidu għall-approssimazzjoni tal-leġislazzjoni u regolamentazzjoni tas-settur lil xi elementi tar-regoli tas-suq intern tal-enerġija tal-UE. L-Ukraina u r-Repubblika tal-Moldova huma membri tal-Komunità tal-Energija, għodda qawwija għall-integrazzjoni. Il-Ġeorgja u l-Armenja huma osservaturi. Titjib fis-sikurezza nukleari jinsab għaddej fl-Ukraina u fl-Armenja. Iż-żewġ pajjiżi ntrabtu, wara l-inċident ta' Fukushima fl-2011, li minn jeddhom iwettqu, 'simulazzjoni ta' kriżi' skont speċifikazzjonijiet tal-UE. Il-Bjelorussja intrabat ukoll li jwettaq valutazzjonijiet ta' sikurezza u riskju nukleari proġett tal-impjant tal-enerġija nukleari tiegħu.

Il-kisbiet mistennija sal-harifa tal-2013

Biex **tissahhah l-ishubija dwar l-enerġija**, se tiġi promossa politika inkluziva u miftuħa dwar is-sigurtà fl-enerġija, it-trasport u l-provvista. Riformi fil-politika settorjali suppost li avvanzaw konsiderevolment biex b'hekk isir progress lejn l-integrazzjoni tas-swieq tal-enerġija. Aktar sinerġiji mal-attivitajiet tat-Trattat tal-Komunità tal-Energija se jiġu mhegga. Netwerks tal-enerġija li huma ta' interess komuni (gass naturali, żejt, elettriku) kellhom jipuzviluppaw aktar, f'dak li hu l-ippjanar u l-konstruzzjoni nnifisha, inkluzi passi konkreti lejn it-twettiq tal-Kuritur tal-Gass tan-Nofsinhar, infrastruttura strateġikament importanti biex tkun żgurata d-diversifikazzjoni tar-rotot tal-provvista tal-enerġija mill-baħar Kaspju lejn is-suq Ewropew. L-imsieħba jkollhom effiċjenza tal-enerġija aktar b'saħħitha u proġetti u politiki dwar l-enerġija rinnovabbli fis-seħh. L-Ukraina u l-Armenja għandhom ikunu tejjbu aktar is-sikurezza tal-impjanti nukleari tagħhom u għandhom ikunu temmew is-'simulazzjoni ta' kriżi'.

It-trasport

Fejn tinsab bhalissa s-Shubija tal-Lvant?

Filwaqt li r-riformi fis-settur tat-**trasport** li jkopru l-mezzi kollha ta' trasport inbdew, dawn jinsabu l-bogħod milli jitlestew. Il-biċċa l-kbira tal-pajjiżi qegħdin gradwalment jallinjaw

---

⁶ COM (2006) 724, Komunikazzjoni mill-Kummissjoni dwar "L-orjentament ġenerali għall-partecipazzjoni tal-pajjiżi msieħba fil-Politika Ewropea tal-Viċinat fl-aġenziji u l-programmi Komunitarji", Brussell, l-4 ta' Diċembru 2006

mal-istandards tat-trasport tal-UE. Livell għoli ta' sikurezza, sigurtà u standards soċjali fit-trasport huwa kruċjali għal integrazzjoni eqreb tal-pajjiżi msiehba fis-sistema tat-trasport tal-UE.

Fis-settur tal-**avjazzjoni**, gew konkluzi n-negozjati dwar ftehimiet komprensivi rigward is-servizzi bl-ajru mal-Ġeorgja u mar-Repubblika tal-Moldova u fi ftit żmien se jibdew mal-Azerbajġan. In-negozjati mal-Ukraina qed j avvanzaw. It-titjib fis-**sigurtà marittima** għadu sfida, minhabba li l-bnadar ta' bosta pajjiżi msiehba għadhom fuq il-lista s-sewda tal-Memorandum ta' Ftehim ta' Pariġi fuq il-Kontroll mill-Istat tal-Port li jkejjel il-prestazzjoni tal-Istat tal-Bandiera. Is-**sikurezza fit-toroq** fil-pajjiżi msiehba hija ta' thassib, minhabba li r-rata tal-mortalità mill-korrimenti kkaġuntati mit-traffiku tat-toroq hija konsiderevolment oġhla milli fl-UE. L-potenzjal tat-**trasport bil-ferrovija** jista' jiġi sfruttat aktar permezz ta' interoperabilità oġhla ma' sistemi ferrovjarji tal-UE. L-ivvjaġġar tal-passiġġieri u l-fluss tal-merkanzija bla xkiel bejn l-UE u l-pajjiżi msiehba għandhom sfida minn kongestjonijiet fl-infrastruttura. L-UE u l-pajjiżi msiehba qeghdin jikkooperaw fuq l-ippjanar tal-infrastruttura biex jiżguraw konnessjonijiet bejn networks tat-trasport.

Il-kisbiet mistennija sal-harifa tal-2013

Ir-riformi fis-settur tat-trasport kellhom jiżguraw approssimazzjoni akbar lejn l-istandards tat-trasport tal-UE. In-negozjati dwar il-ftehimiet ta' servizzi bl-ajru kellhom jiġu konkluzi ma' għadd ta' pajjiżi, filwaqt li negozjati oħra għandhom ikunu għaddejjin jew jibdew dalwaqt u l-implimentazzjoni kellha tiġi segwita. Is-sikurezza u s-sigurtà marittima kellhom jitjiebu permezz tar-riforma fil-politika u s-sinjaturati kellhom jitjiebu skont it-termini tal-Memorandum ta' Pariġi dwar il-Kontroll mill-Istat tal-Port. Il-pajjiżi msiehba għandhom ikunu kapaċi juru titjib fir-rekord tas-sikurezza stradali, kif ukoll passi konkreti fit-titjib l-interoperabilità ferrovjarja mal-UE. Il-kollegazzjonijiet mal-UE permezz tat-trasport kellhom jitjiebu permezz ta' ppjanar aħjar tan-networks u xogħol fuq proġetti infrastrutturali ta' prijorità li jghinu biex jikkollegaw il-pajjiżi msiehba man-network tat-trasport Trans-Ewropew.

Libertà, ġustizzja u sigurtà

Fejn tinsab bhalissa s-Shubija tal-Lvant?

F'dan il-qasam, il-kooperazzjoni bilaterali żviluppat b' mod inkrementali. Il-kooperazzjoni bdiet l-ewwel mal-Ukraina, abbażi ta' Pjan ta' Azzjoni settorjali speċifiku UE-Ukraina. Is-Shubijiet għall-Mobilità mar-Repubblika tal-Moldova u l-Ġeorgja saru eżempji tat-tishih tar-rabtiet u l-attivitajiet fil-qasam usa' tal-migrazzjoni, biex b'hekk taw kontribut għall-iffirmar ta' Shubija għall-Mobilità mal-Armenja f'Ottubru 2011. Kien hemm zieda fil-kooperazzjoni reġjonali dwar il-ġestjoni tal-fruntieri, fil-kuntast tal-Missjoni ta' Assistenza fil-Fruntiera tal-UE lir-Repubblika tal-Moldova u tal-Ukraina (EUBAM) u l-proġett għall-Ġestjoni Integrata tal-Fruntieri fil-Kawkażu tan-Nofsinhar (SCIBM) . L-EUBAM kompliet ukoll tipprovdu għall-monitoraġġ xieraq tas-sitwazzjoni madwar ir-regjun Transnistrijan tar-Repubblika tal-Moldova. L-asil, il-ġlieda kontra l-kriminalità organizzata, it-traffikar tal-bnedmin u l-ħasil tal-flus kif ukoll il-korruzzjoni, il-protezzjoni tad-dejta u l-kooperazzjoni ġudizzjarja f'dawn l-aħħar snin gew fuq l-aġenda tal-UE u l-imsiehba tal-Ewropa tal-Lvant. Fl-2011 gew varati djalogi dwar id-droga mar-Repubblika tal-Moldova, l-Armenja u l-Azerbajġan. F'Diċembru 2011, l-UE tenniet l-intenzjoni tagħha li tkompli ssahħaħ il-kooperazzjoni settorjali, fi hdan il-qafas tas-Shubija tal-Lvant, inkluża l-kollaborazzjoni dwar kwistjonijiet kontra d-drogi. Barra minn hekk, kif dikjarat fil-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni Ewropea dwar il-Kooperazzjoni

fil-Qasam tal-Ġustizzja fi hdan is-Shubija tal-Lvant, il-possibilità li jsiru laqgħat regolari fuq livell Ministerjali dwar kwistjonijiet tal-ĠAI kif xieraq fl-interess tal-kooperazzjoni jista' wkoll ikollha rwol biex tiżgura l-gwida u l-koordinazzjoni politika rilevanti, sabiex isir progress f'oqsma partikolari tax-xogħol⁷.

Il-kisbiet mistennija sal-harifa tal-2013

Skont il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni Ewropea dwar il-Kooperazzjoni fil-qasam tal-ĠAI fi hdan is-Shubija tal-Lvant u l-Konkluzjonijiet tal-Kunsill rilevanti⁸, wiehed jistenna progress fil-**promozzjoni tal-migrazzjoni legali** permezz ta' hidma regolatorja xierqa u l-infuzar tal-liġi. Fil-qasam tal-asil, il-leġiżlazzjoni tkun ġiet introdotta u strutturi amministrattivi u proċeduri mwaqqfa, b'hekk tiġi żgurata protezzjoni effettiva. Il-qafas leġislativ rilevanti biex jikkumbatti l-migrazzjoni irregolari, inkluża r-riammissjoni, ikun lest, u mwettqa l-miżuri effettivi ta' implimentazzjoni.

Il-**glieda kontra t-traffikar tal-bnedmin** se tkunu tqiegħdet fil-prattika u mwettqa permezz tal-implimentazzjoni shiha tal-Konvenzjonijiet internazzjonali rilevanti, flimkien ma' **ġestjoni integrata tal-fruntieri** mwettqa fuq il-bażi tal-aħjar prattiki u ftehimiet internazzjonali. Ikun sar progress konsiderevoli fil-ġlieda kontra l-kriminalità organizzata, u d-delitti finanzjarji, inkluż l-iffinanzjar tat-terroriżmu, fl-indirizzar tal-kummerċ illegali tad-droga u l-korruzzjoni, u fil-protezzjoni tad-deja billi tiġi stabbilita leġiżlazzjoni effettiva appoġġata minn miżuri dettaljati l-infurzar.

L-iżvilupp reġjonali, l-agrikoltura u l-iżvilupp rurali

Fejn tinsab bhalissa s-Shubija tal-Lvant?

Fil-qasam tal-politika reġjonali, qed isir djalogo mal-Ukrajna u dan l-aħħar ġew varati djalogi u ġew miftiehma programmi ta' hidma mal-Ġeorgja u mar-Repubblika tal-Moldova. Programmi kbar fuq l-iżvilupp reġjonali fl-Ukraina u l-Ġeorgja jinsabu għaddejin kif ukoll għaddejin diskussjonijiet mal-gvernijiet tal-Armenja u l-Azerbajġan dwar l-istrateġiji rispettivi tagħhom għall-iżvilupp reġjonali fid-dawl tat-thejjija ta' Programmi Pilota għall-Iżvilupp Reġjonali (PRDP). Għar-Repubblika tal-Moldova, it-thejjijiet jinsabu fi stadju finali u l-programm se jiġi mniedi fl-2012. Fil-qasam tal-agrikoltura u l-iżvilupp rurali, qed isiru djalogi settorjali fis-sottokomitatati rilevanti skont il-Ftehimiet ta' Kooperazzjoni ta' Shubija. Biex tissaħħah il-kooperazzjoni fil-qasam tal-agrikoltura mal-pajjiżi msieħba, il-Kummissjoni bdiet hidma fuq approċċ ġenerali biex jingħata appoġġ lil dan is-settur permezz ta' Programm tal-Viċinat Ewropew għall-Agricoltura u l-Iżvilupp Rurali - (ENPARD).

Il-kisbiet mistennija sal-harifa tal-2013

Fil-qasam tal-iżvilupp reġjonali, mistenni li jkun sar progress fl-implimentazzjoni tal-programmi ta' hidma, u djalogi jistgħu jkunu tnedew ma' msieħba interessati ohra. Fil-parti l-kbira tal-pajjiżi msieħba, il-PRDP se jkun fil-fażi ta' implimentazzjoni. Fir-rigward tal-agrikoltura u l-iżvilupp rurali, se jkun twettaq ix-xogħol preparatorju fuq studji ta' sħarriġ tas-settur għat-tnedija tal-ENPARD. Huwa mistenni li l-ENPARD se jgħinu lill-pajjiżi msieħba

⁷ COM (2011) 564, Komunikazzjoni mill-Kummissjoni dwar "Kooperazzjoni fil-Qasam tal-Ġustizzja u tal-Affarijiet Interni fi hdan is-Shubija tal-Lvant", Brussell, is-26 ta' Settembru 2011

⁸ Konkluzjonijiet tal-Kunsill dwar "Il-kooperazzjoni fil-Qasam tal-Ġustizzja u l-Affarijiet Interni fi hdan is-Shubija tal-Lvant", Brussell, 13-14 ta' Diċembru 2011

biex joperaw b'mod aktar effettiv fis-swieq barranin, biex igawdu għal kollox mid-DCFTA futuri, u domestikament biex tiġi stimulata l-biedja. F'dak il-qafas, il-Kummissjoni se tidhol fi djalogi politiċi mill-qrib mal-pajjiżi msieħba biex tippromwovi strateġiji għall-iżvilupp agrikolu u rurali fit-tul b'kooperazzjoni mill-qrib mal-partijiet interessati kollha rilevanti. Għal dak il-għan, ser jiġi mniedi studju, biex flimkien mal-pajjiżi msieħba, jirrevedi politiki u strateġiji rurali u agrikoli tagħhom u jidentifika magħhom oqsma possibbli ta' appoġġ fil-gejjieni, b'hekk jipprovdi bażi solida għal aktar l-identifikazzjoni ta' programmi ENPARD fil-pajjiżi msieħba tal-Ewropa tal-Lvant. B'mod parallel, fil-Ġeorġja, programm kbir ta' EUR 40 miljun fis-settur agrikolu "Appoġġ għas-settur tal-agrikoltura – ENPARD il-Ġeorġja" qed jiġi ffinalizzat. Ser jiġu kkunsidrati aktar programmi ta' kooperazzjoni ENPARD fil-qafas tal-eżerċizzju tal-ipprogrammar biex jiġu varati dan is-sajf, ibbażati fuq l-evalwazzjoni ta' programmi għall-iżvilupp rurali li għaddejjin bħal dak fil-Ġeorġja msemmi hawn fuq u dawk fl-Azerbajġan (l-iżvilupp Agrikolu u Rurali) u fir-Repubblika tal-Moldova (l-istimulu tal-iżvilupp fiż-żoni rurali).

Barra minn hekk, l-UE hija lesta li tikkoopera aktar mill-qrib mal-Istati msieħba kostali dwar inter alia **l-politika marittima** biex tiżgura l-użu sostenibbli tar-riżorsi tas-sajd.

L-ambjent u t-tibdil fil-klima

Fejn tinsab bhalissa s-Shubija tal-Lvant?

Il-kooperazzjoni dwar l-ambjent u t-tibdil fil-klima tkopri firxa wiesgħa ta' suġġetti, bħall-ekonomija ekoloġika, il-biodiversità, sistema ta' informazzjoni ambjentali kondiviza, u l-valutazzjonijiet ambjentali. L-għan li jipredomina hu li jingħata appoġġja lill-approssimazzjoni regolatorja, jissahhu l-kapaċitajiet amministrattivi, u jiġu implimentati l-ftehimiet ambjentali multilaterali.

Il-kisbiet mistennija sal-harifa tal-2013

Il-pajjiżi msieħba għandhom ikunu mxew hafna fit-thajjija tagħhom għall-konverġenza ma' leġislazzjoni ambjentali kruċjali tal-UE. Huma għandhom ikunu tejbu l-konfigurazzjoni amministrattiva tagħhom u għamlu progress fit-twaqqif ta' sistema komprensiva għall-gbir ta' dejta ambjentali.

5. IT-TAQSIMA MULTILATERALI TAL-PJAN DIREZZJONALI

Id-dimensjoni multilaterali tas-Shubija tal-Lvant hija maħsuba biex tappoġġja u ssahha l-għanijiet bilaterali tas-Shubija. Hija tipprovdi forum għall-iskambju ta' informazzjoni dwar u l-esperjenza tal-passi tal-pajjiżi msieħba lejn it-tranżizzjoni, ir-riforma u l-modernizzazzjoni. Bħala għodda għall-avvanz tal-integrazzjoni mal-UE, hija tippermetti lill-imsieħba jibbenefikaw minn strument addizzjonali biex jgħin lill-isforzi għar-riforma u jiffaċilita l-approssimazzjoni legali. Kif affermat mill-ġdid fid-dikjarazzjoni tas-Summit ta' Varsavja, is-Shubija tal-Lvant għandha tippromwovi ulterjorment l-istabbiltà u l-bini ta' fiduċja multilaterali fejn kunflitti li ilhom għaddejjin għadhom jostakolaw l-isforzi tal-kooperazzjoni.

Din il-parti tal-Pjan Direzzjonali ssegwi mill-qrib l-għanijiet definiti mill-programmi ta' hidma biennali tal-Pjattaformi multilaterali tas-Shubija tal-Lvant. Dawn il-fora, li attendew għalihom uffiċjali għolja mill-Istati Membri tal-UE u l-pajjiżi msieħba, qeghdin fi djalogu politiku fuq il-kwistjonijiet tematiċi li ġejjin: id-demokrazija, il-governanza tajba u l-istabbiltà; l-iżviluppi ekonomiċi; is-sigurtà tal-enerġija; l-involviment tas-soċjetà ċivili u l-iffaċilitar tal-

kuntatti transkonfinali bejn il-persuni. Huma jikkumplimentaw l-agenda bilaterali tar-relazzjonijiet UE-pajjizi msiehba.

L-UE nediet firxa ta' inizjattivi ewlenin minnmeta nholqot is-Shubija tal-Lvant li huma diskussi regolarment fi hdan il-Pjattaforma multilaterali rilevanti. Matul l-2012-13 se ssir valutazzjoni tagħhom u l-UE se jirrifletti dwar inizjattivi ewlenin godda possibbli fit-tnejn għas-Summit tas-Shubija tal-Lvant li jmiss, fil-qafas tal-programmazzjoni għall-perijodu 2014-2020, li jridu jiġu implimentati mis-sena 2014.

Djalogi Informali tas-Shubija tal-Lvant qed jidhlu fis-sehħ bħala mezz ieħor ta' tishih tar-rabta bejn il-proċessi bilaterali u multilaterali, ta' spinta għas-sens ta' sjieda kongunta tas-Shubija tal-Lvant u biex titrawwem id-dinamika reġjonali. Dawn id-djalogi multilaterali informali biannwali bejn il-Ministri tal-Affarijiet Barranin tal-pajjizi msiehba u Rappreżentant Għoli/Viċi President u Kummissarju għall-Politika tal-Viċinat tal-UE se jipprovdu l-opportunità għal diskussjonijiet informali fl-ivell ministerjali dwar l-iżviluppi fil-pajjizi msiehba, u l-progress fuq proċessi ta' riforma, u jippermettu l-monitoraġġ tal-implimentazzjoni tal-Pjan Direzzjonali tas-Shubija tal-Lvant. Dan il-qafas se jipprovdi wkoll għal sessjonijiet ta' djalogu informali bejn il-Ministri settorjali rilevanti u l-Kummissarji tal-UE biex isahhu l-kooperazzjoni settorjali multilaterali bejn l-UE u l-imsiehba tal-Ewropa tal-Lvant.

- **Demokrazija, governanza tajba u stabbiltà**

Fejn tinsab bhalissa s-Shubija tal-Lvant?

Digà sar progress fl-oqsma li ġejjin: il-ġlieda kontra l-korruzzjoni, id-demokrazija u d-drittijiet tal-bniedem, l-indirizzar tal-funzjonament tal-ġudikatura, il-kriminalità ċibernetika, u t-titjib fl-istandards elettorali. Il-Pjattaforma dwar id-Demokrazija, il-Governanza Tajba u l-Istabbiltà reċentement varat Bordijiet godda ta' esperti dwar ir-**Riforma tal-Amministrazzjoni Pubblika** u dwar il-**Migrazzjoni u l-Asil**, u adottat il-pjani ta' hidma tagħhom ta' sentejn. Il-Pjattaforma qed tiżviluppa ideat dwar kif ittejjeb approċċi komuni fost l-aġenziji tal-infurzar tal-liġi biex **trażzan il-kriminalità transkonfinali** kif ukoll tniedi l-kooperazzjoni fil-qasam tal- **il-kwistjonijiet ta' Politika Komuni tas-Sigurtà u d-Difiża (CSDP)**.

Il-kisbiet mistennija sal-harifa tal-2013

Għandu jkun sar progress sinifikanti fl-implimentazzjoni tal-għanijiet prinċipali miftiehma tal-Programm ta' Hidma attwali 2012-2013, inklużi żewġ **inizjattivi ewlenin** relatati. Aktivitajiet relatati mal-inizjattiva ewlenija fil-qasam tal-**Ġestjoni Integrata tal-Fruntieri (IBM)** għandhom ikun rriżultat f'li aktar minn 700 tal-gwardja tal-fruntieri u uffiċjali tad-dwana jkunu rċevew taħriġ u tkun ġiet varata l-implimentazzjoni ta' għadd ta' proġetti pilota konkreti fil-livell tal-fruntieri bejn pajjiz msiehba. Fil-qasam tal-protezzjoni ċivili, l-inizjattiva ewlenija fuq il-**Prevenzjoni tad-diżastri naturali u dawk ikkawżati mill-bniedem, il-preparazzjoni għalhom u r-reazzjoni għalihom (PPRD)** għandha tkun għamlet progress sinifikanti fl-iżvilupp ta' Atlas tar-Riskji Elettroniku u għamlet rakkomandazzjonijiet għat-titjib tal-kapaċitajiet ta' pajjizi msiehba għall-prevenzjoni, il-preparazzjoni u r-rispons.

F'hidma mill-qrib mal-Kunsill tal-Ewropa permezz tal-Faċilità tas-Shubija tal-Lvant iffinanzjat mill-UE, l-aktivitajiet tal-Pjattaforma dwar id-Demokrazija, Governanza Tajba u l-Istabbiltà u Bordijiet relatati għandhom ikunu kkontribwew għal titjib f'konformità mal-**istandards Ewropej fil-qasam tal-elezzjonijiet, ir-riforma ġudizzjarja u l-ġlieda kontra l-**

korruzzjoni kif ukoll saħħew il-kapaċitajiet għall-ġlieda kontra l-kriminalità ċibernetika. Għandhom ikunu bdew attivitajiet biex jissahħu l-istituzzjonijiet tal-Ombudsman. Għandu jkun sar progress fil-qasam tar-riforma tal-amministrazzjoni pubblika bħala riżultat tal-iskambji, sessjonijiet ta' taħriġ, seminars u workshops li jkunu saru matul l-2012-13. L-appoġġ offrut permezz ta' proġetti pilota għall-**Programmi ta' Koperazzjoni Transkonfinali u l-kooperazzjoni territorjali**, l-attivitajiet tal-Konferenza tal-Awtoritajiet Lokali u Reġjonali (CORLEAP) u l-**Bord dwar ir-Riforma tal-Amministrazzjoni Pubblika** għandhom ikunu ssahħew il-kapaċitajiet tal-pajjiżi msieħba fil-livell tal-gvern reġjonali u lokali.

Il-Bord ta' Migrazzjoni u Asil il-ġdid għandu jkun saħħaħ is-sistemi tal-asil u l-migrazzjoni f'konformità mal-aħjar prassi. Il-**Kooperazzjoni bejn l-aġenziji tal-infurzar tal-liġi** għandha tkun ġiet imsaħħa permezz tat-tnedija tal-Proġett EuroEast tal-Pulizija. Skambji dwar kif tista' tissahħaħ il-**kooperazzjoni rigward kwistjonijiet tas-sigurtà internazzjonali u tal-PSDK** għandhom ikunu ġew varati.

- **L-integrazzjoni ekonomika u l-konverġenza mal-politiki tal-UE**

Fejn tinsab bhalissa s-Shubija tal-Lvant?

Il-Pjattaforma dwar l-integrazzjoni ekonomika u l-konverġenza mal-politika tal-UE għenet l-isforzi tal-imsieħba rigward l-approssimazzjoni regolatorja tal-kummerċ u dik relatata mal-kummerċ, il-klima għall-investiment u l-iżvilupp tal-SMEs. Il-**Bord tal-Pjattaforma rigward il-Kummerċ u tal-Koperazzjoni Regolatorja Relatata mal-Kummerċ** marbut mad-DCFTA indirizza firxa wiesgħa ta' suġġetti, b'appoġġ man-negozjati kummerċjali taħt il-perkors bilaterali tas-Shubija tal-Lvant. **Bord dwar l-Ambjent u t-Tibdil fil-Klima** jiffoka fuq il-konverġenza mal-leġislazzjoni ambjentali, l-ekonomiji ekoloġiċi u l-azzjonijiet tal-UE biex jindirizza t-tibdil fil-klima. Il-Pjattaforma waqqfet **Bord dwar il-politika għall-SMEs** u qed tingħata spinta lill-**kuntatti minn minn negozju għal negozju**. Fl-2011 twaqqaf **Bord għat-Trasport** biex għat-tishih tal-konnessjonijiet bit-trasport mal-pajjiżi ġirien permezz tal-iffaċilitar tal-implimentazzjoni ta' miżuri stabbiliti fil-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni relevanti⁹. Bord għas-suq tax-xogħol u l-politiku soċjali qed jiġi kkunsidrat.

Il-kisbiet mistennija sal-harifa tal-2013

Hidma f'dan il-qasam għandha tkun tat-kontribut għall-approssimazzjoni progressiva tal-leġislazzjoni tal-pajjiżi msieħba mal-acquis rilevanti kummerċjali jew relatat mal-kummerċ tal-UE, fil-qafas tan-negozjati u l-implimentazzjoni tad-DCFTA kurrenti jew futuri. Il-kooperazzjoni doganali għandha tkun irriżultat f'passaġġi kummerċjali iktar fluwidi u sikuri, fi żvilupp ta' sistemi għall-ġestjoni tar-riskju u f'appoġġ għall-modernizzazzjoni ġenerali tad-dwana, inkluża l-konverġenza mal-istandards tal-UE fil-pajjiżi msieħba u fi progress fil-ġlieda kontra l-frodi, l-aktar il-kuntribandu tas-sigaretti. Il-kooperazzjoni fil-qasam tal-**Impriżi Żgħira u Medji (SMEs)**, inkluż permezz tal-inizjattiva ewlenija, għandhom ikunu rriżultaw f'aċċess imtejjeb għal servizzi ta' konsulenza u għal finanzjament tal-investiment. Fil-qasam tas-**soċjetà tal-informazzjoni**, se jkun twaqqaf netwerk tar-regolaturi tas-Shubija tal-Lvant. Fil-qasam tat-**trasport**, l-isforzi għandhom ikunu ffukaw fuq l-avvanz tal-integrazzjoni tas-suq u t-titjib tal-interkonnessjonijiet, sabiex jiffaċilitaw it-trasport tal-passiġġieri u dak tal-

⁹ COM (2011) 415, Komunikazzjoni mill-Kummissjoni dwar “ L-UE u reġjuni ġirien tagħha: Approċċ mġedded għall-kooperazzjoni fit-trasport ”, Brussell, is-7 ta' Lulju 2011

merkanzija. Djalogu mtejjeb dwar l-**ambjent u t-tibdil fil-klima** għandu jikkontribwixxi lejn konvergenza mal-leġiżlazzjoni ambjentali tal-UE, u għandu jingħata appoġġ biex jinbnew skemi nazzjonali ta' skambju tal-emissjonijiet u jinbdew proġetti pilota tat-tibdil fil-klima. Id-djalogu fuq l-armonizzazzjoni tal-politiki tat-tassazzjoni u l-governanza tajba fil-qasam tat-tassazzjoni se jtkompla. Djalogu dwar is-suq tax-xogħol u l-politiki soċjali għandu jiġi stabbilit, bil-ghan li jinkoraġġixxi l-iskambju dwar l-impjiegi, il-protezzjoni soċjali u l-politiki dwar l-inkluzjoni soċjali, li jkun jinvolti s-servizzi pubbliċi u s-sieħba soċjali bħala partijiet interessati. L-UE u l-pajjiżi msieħba għandhom ukoll ikomplu jikkoperaw fuq il-promozzjoni u t-tixrid ta' **statistika** ta' kwalità għolja.

Koperazzjoni mtejba mal-**BEI** (Bank Ewropew tal-Investment), u l-**BERŻ** (Bank Ewropew għar-Rikostruzzjoni u l-Iżvilupp) u **istituzzjonijiet finanzjarji Ewropej** oħra se jkun kkontribwew għal ingranaġġ aħjar tal-finanzjament mill-UE l-aktar għal proġetti ewlenin ta' interkonnessjonijiet tat-trasport, inkluz permezz tal-Faċilità tal-Imsieħba tal-Lvant tal-BEI. L-UE qed tiżviluppa għażliet ulterjuri biex tappoġġja operazzjonijiet li jirrgwardaw kapital ta' riskju u skemi ta' garanzija fil-viċinat tal-Lvant mal-BEI, il-BERŻ u istituzzjonijiet finanzjarji Ewropej oħra, filwaqt li tibni fuq l-esperjenza inkoraġġanti miksuba bl-appoġġ tal-UE mogħti lill-Fond Ewropew għax-Xlokk tal-Ewropa (EFSE) u l-faċilità tal-Imprizi Żgħar u Medji (SME).

- **Is-sigurtà tal-enerġija**

Fejn tinsab bhalissa s-Shubija tal-Lvant?

Il-Pjattaforma għas-sigurtà tal-enerġija qed taħdem fuq erba' għanijiet prinċipali tagħha: it-titjib tal-kundizzjonijiet qafas u s-solidarjetà; appoġġ għall-iżvilupp tal-infrastruttura, l-interkonnessjoni u d-diversifikazzjoni tal-provvista; il-promozzjoni ta' zieda fl-effiċjenza tal-enerġija u l-użu ta' riżorsi rinnivabbli; qafas regolatorju u l-approssimazzjoni tal-politiki ta' enerġija. Ibbażat fuq l-orjentazzjonijiet mogħtijin mid-Dikjarazzjoni tas-Summit ta' Varsavja, il-programm ta' ħidma tal-pjattaforma 2012-13 jinkludi wkoll attivitajiet li jimmiraw li jistabbilixxu u jsaħħu qafas regolatorju fis-sigurtà nukleari.

Il-kisbiet mistennija sal-harifa tal-2013

Il-hidma fl-2012-13 għandha tkun iffukat fuq it-titjib tal-**kooperazzjoni sabiex is-swieq tal-enerġija kompetittivi jiġu integrati fis-suq tal-UE** permezz ta' riformi komprensivi fis-settur tal-enerġija (politiki, l-implimentazzjoni tal-leġiżlazzjoni u regolamentazzjoni). L-isforzi rigward il-kontribuzzjoni għad-diversifikazzjoni tal-provvisti tal-enerġija se jkomplu wkoll. Se jsiru sforzi sinifikanti biex jippromwovu l-effiċjenza tal-enerġija u l-użu tal-enerġiji rinnovabbli. F'dawn l-oqsma kollha l-**inizjattiva ewlenija rigward is-swieq reġjonali tal-elettriku, l-effiċjenza tal-enerġija u l-enerġija rinnovabbli** permezz tal-programm INOGATE l-Patt tas-Sindki u se tikkontribwixxi lejn il-kisba tal-għanijiet ewlenin.

Bħala parti mill-isforz għall-**promozzjoni ta' kultura tas-sigurtà nukleari aktar soda** u biex jiġi żviluppat qafas regolatorju li jorbot legalment skont trattati u konvenzjonijiet internazzjonali, huwa mistenni li matul l-2012 il-pajjiżi msieħba kkonċernati jiffinalizzaw 'testijiet ta' simulazzjoni ta' kriżi'.

- **Kuntatti bejn in-nies**

Fejn tinsab bhalissa s-Shubija tal-Lvant?

Il-Pjattaforma dwar il-kuntatti bejn in-nies tappoġġa l-interazzjoni bejn l-UE u ċ-ċittadini tal-pajjiżi msiehba, b'attenzjoni partikolari fuq studenti, persunal akkademiku, riċerkaturi, iż-żgħażaġh, u atturi kulturali. L-Istati Membri tal-UE u l-pajjiżi msiehba daħlu fi djalogu dwar għadd ta' politiki, inkluż iż-żgħażaġh u l-kultura. Il-kooperazzjoni hija organizzata f'għadd ta' programmi ta' kooperazzjoni tal-UE ġodda jew attwali, kif ukoll madwarhom, fl-oqsma tal-edukazzjoni, l-edukazzjoni oġhla, ir-riċerka u l-innovazzjoni, iż-żgħażaġh u l-kultura. Qed tinghata attenzjoni lill-kwistjonijiet ta' modernizzazzjoni, fil-bini tal-kapaċità fir-riċerka u l-innovazzjoni, u l-mobilità tal-istudenti, l-għalliema, ir-riċerkaturi u iż-żgħażaġh. Il-Pjattaforma tippromwovi wkoll il-bini ta' rabtiet ta' kooperazzjoni mal-UE fl-oqsma kollha tar-riċerka, inklużi l-infrastrutturi tar-riċerka.

Il-kisbiet mistennija sal-harifa tal-2013

Il-kooperazzjoni għat-trawwim ta' kuntatti bejn in-nies għandha tirrizulta f'parteċipazzjoni akbar ta' studenti u għalliema mill-pajjiżi msiehba fi **programmi internazzjonali tal-UE għall-kooperazzjoni fl-edukazzjoni oġhla**.

Pereżempju, huwa mistenni li iktar minn 2300 borża ta' studju se jinghataw lil istudenti u staff akkademiku mill-pajjiżi msiehba permezz tal-programm Erasmus Mundus għas-snin akkademici 2012 u 2013. Il-konverġenza tas-sistemi tal-edukazzjoni oġhla, il-promozzjoni tal-kooperazzjoni bejn l-iskejjel u t-tagħlim kollaborattiv se jkunu żdiedu wkoll. Il-pajjiżi msiehba għandhom jibbenefikaw minn parteċipazzjoni akbar fil-**Programm tal-UE Żgħażaġh fl-Azzjoni** (billi jinfethu aktar għas-Shubija tal-Lvant). Il-kapaċità ta' uffiċjali u atturi tas-soċjetà ċivili fil-pajjiżi msiehba li jittrattaw mal-politika taż-żgħażaġh għandha tkun ġiet imsahha. Il-**kooperazzjoni fil-qasam tal-kultura** se tiġi intensifikata permezz tal-Programme Kulturali għas-Shubija tal-Lvant u djalogu msahhah rigward il-politiki, inklużi seminars fil-livell tal-esperti kif ukoll avveniment ta' livell għoli li se jsir fl-2013 li jiġbor flimkien lil dawk li jfasslu l-politiki u personalitajiet mix-xena kulturali. Il-kooperazzjoni f'dan il-kuntest għandha tgħin biex iżżid is-sensibilizzazzjoni fil-pajjiżi msiehba dwar il-potenzjal tal-kultura fl-iżvilupp ekonomiku u soċjali u ssahha il-kooperazzjoni transministerjali fi kwistjonijiet kulturali. Kooperazzjoni ser tkun inbdiet fis-**settur awdjoviżiv** bl-involviment ta' dawk li jfasslu l-politika u r-rappreżentanti tal-professjonisti.

Is-snin 2012-13 għandhom ukoll jaraw aktar parteċipazzjoni fis-7 Programm Kwadru tal-UE għar-Riċerka permezz tal-**bini tal-kapaċità tar-riċerka** u d-disseminazzjoni aħjar tal-għarfien dwar l-oportunitajiet ta' finanzjament, partikolarment mill-punti ta' kuntatti mahtura lokalment u l-iskambju tal-aħjar Prattika, partikolarment rigward ir-reviżjoni indipendenti minn pari tal-proposti ta' riċerka. Se jsiru sforzi biex jitjiebu r-rabtiet bejn pajjiżi msiehba u n-**Networks** ta' Riċerka u Edukazzjoni nazzjonali u GEANT. B'mod ġenerali matul l-2012-13, ser isiru sforzi għal hidma lejn l-iżvilupp ta' Spazju Komuni ta' Għarfien u Innovazzjoni.

6. L-IMPLIMENTAZZJONI TAL-GHANIJIET TAS-SHUBIJA TAL-LVANT: L-INTERAZZJONI MA' PARTIJIET INTERESSATI OHRA

Fi hdan is-Shubija tal-Lvant, inghatat attenzjoni konsiderevoli biex jiġu involuti l-oqsma kollha tas-soċjetà.

Il-Forum tas-Soċjetà Ċivili kien stabbilit fl-2009 biex jiffacilita l-involvement tal-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili fl-implimentazzjoni tas-Shubija. Ir-rwol tiegħu ġie rikonoxxut mill-Istati Membri tal-UE u mill-pajjiżi tal-Lvant tal-Ewropa, bħala riżultat tad-deċiżjoni biex jiġu mistiedna rappreżentanti tal-Forum tas-Soċjetà Ċivili għall-erba' Pjattaformi multilaterali tas-Shubija tal-Lvant bħala parteċipanti permanenti L-istrategija tal-Forum adottata fil-laqgħa annwali tiegħu f'Poznan (Novembru 2011), se tgħin biex il-kontribuzzjonijiet tas-soċjetà ċivili jiġu mmirati lejn ix-xogħol tas-Shubija. Pjattaformi Nazzjonali tal-Forum tas-Soċjetà Ċivili ġew stabbiliti u se jikkontribwixxu għal dibattitu fil-livell nazzjonali dwar l-oġettivi tas-Shubija tal-Lvant fil-pajjiżi msiehba. Biex jiżied l-appoġġ ta' għotjiet lill-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili fil-pajjiżi ġirien tal-UE, f'Settembru 2011 twaqqfet **Faċilità tas-Soċjetà Ċivili tal-Viċinat** ġdida li tkopri l-viċinat kollu b'baġit inizjali ta' EUR 26 miljun għall-2011 u ammonti simili ppjanati għall-2012 u l-2013. Barra minn hekk, il-prinċipji ewlenin għat-twaqqif ta' **Fond Ewropew għad-Demokrazija** (EED) ġew miftehma mill-Kunsill tal-Ministri tal-UE f'Diċembru 2011. L-EED li se jiffoka inizjalment, iżda mhux b'mod esklussiv, fuq il-viċinat tal-UE, se jgħin jipprovdi appoġġ addizzjonali għal dawk li huma impenjati f'kawżi ta' demokrazija fir-reġjun. **Il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew (ECOSOC)** jaqdi rwol importanti u jikkontribwixxi lejn id-djalogu mas-soċjetà ċivili fil-viċinat tal-Lvant. Huwa jikkontribwixxi wkoll għat-tishih tad-djalogu mal-organizzazzjonijiet tal-haddiema u t-trejdunġins. Il-promozzjoni ta' laqgħat regolari tar-rappreżentanti kemm tal-UE kif ukoll tas-soċjetà ċivili tal-pajjiżi msiehba hija wkoll prevista fil-Ftehimiet ta' Assoċjazzjoni li qed jiġu nnegożjati.

L-Assemblea Parlamentari EURONEST imwaqqfa f'Mejju 2011 iġġib parlamentari minn pajjiżi msiehba flimkien mal-membri tal-Parlament Ewropew. Hija tikkontribwixxi għat-tishih, l-iżvilupp u l-viżibilità tas-Shubija tal-Lvant bħala l-istituzzjoni responsabbli għall-konsultazzjoni parlamentari, is-supervizjoni u s-sorveljanza tas-Shubija. Mit-twaqqif tagħha 'l hawn, il-EURONEST ħadet għadd ta' miżuri biex tissimplifika d-dibattitu parlamentari dwar l-aġenda tas-Shubija tal-Lvant.

Il-Konferenza tal-Awtoritajiet Lokali u Reġjonali (CORLEAP) imwaqqfa f'Settembru 2011 stabbiliet il-bażi għal dimensjoni reġjonali tas-Shubija. Żvilupp ulterjuri tal-CORLEAP se jgħin biex titrawwem rabta aħjar bejn l-awtoritajiet nazzjonali u ċ-ċittadini fit-tweqqif tal-oġettivi tas-Shubija tal-Lvant.

Il-Forum tan-Negozju tas-Shubija tal-Lvant li tnieda f'Sopot f'Settembru 2011 se jippermetti lill-komunitajiet kummerċjali tal-UE u l-pajjiżi msiehba jiżviluppaw il-Forum aktar partikolarment issa li n-negozjati tad-DCFTA ġew konklużi ma' msieheb wieħed u bħalissa għaddejjin ma' diversi oħrajn.

Is-Shubija tal-Lvant tibbenefika wkoll mill-kompetenza espert tal-**Kunsill tal-Ewropa** li timplimenta l-**Faċilità tal-Kunsill tal-Ewropa għas-Shubija tal-Lvant** iffinanzjata mill-UE.

Biex jappoġġaw riformi sodi fil-politiki u bil-ħsieb li jikkontribwixxu għat-tweqqif ta' proġetti kbar ta' infrastruttura li jgħaqqdu l-imsiehba tal-Ewropa tal-Lvant mal-UE, isaħħu l-iżvilupp u jindirizzaw l-isfidi ewlenin tal-enerġija, l-ambjent u t-trasport, il-**BEI** u banek tal-iżvilupp oħra

reġjonali u nazzjonali bhall-**BERŻ** qed jgħinu sabiex jiggarrantixxu finanzjament addizzjonali li jirfed it-tkabbir u l-holqien tal-impjiegi.

Fil-kuntest tas-Shubija tal-Lvant, **Grupp ta' Informazzjoni u Koordinament** ilaqqa' flimkien imsieħba mhux fl-UE u istituzzjonijiet internazzjonali ta' finanzjament biex jiskambjaw informazzjoni dwar is-Shubija tal-Lvant u biex jippromwovu l-koordinament tad-donaturi.

7. IL-MONITORAĠĠ TAL-IMPLIMENTAZZJONI TAL-PJAN DIREZZJONALI

Il-Pjan Direzzjonali huwa maħsub biex iservi bħala għodda Prattika għall-monitoraġġ u l-valutazzjoni tal-progress tas-Shubija tal-Lvant. Huwa sett wieħed ta' dokumenti, maħsuba l-istess għall-Istati Membri tal-UE u għall-pajjiżi tal-Lvant tal-Ewropa, li jiddeskrivi l-oġettivi miftehma reċiprokament, il-passi politiċi neċessarja li jridu jittiehdu minn pajjiżi msieħba, l-appoġġ estiż mill-UE biex jintlahqu dawk passi u r-riżultati mistennija. Il-Pjan Direzzjonali għalhekk jistabbilixxi miżuri sabiex jinkiseb progress konkret sal-ħarifa tal-2013.

L-UE u l-pajjiżi msieħba se jkollhom l-opportunità li kollettivament jevalwaw il-progress li jkun sar fl-implimentazzjoni tal-għanijiet tas-Shubija tal-Lvant waqt il-laqgħat annwali tal-Ministri tal-Affarijiet Barranin tas-Shubija tal-Lvant. Id-Djalogi informali tas-Shubija tal-Lvant li se jsiru darbtejn fis-sena fil-livell Ministerjali se jipprovdu wkoll l-okkażjoni biex jiġu skambjati opinjonijiet dwar l-implimentazzjoni tal-Pjan Direzzjonali u biex jiġu indirizzati aspetti settorjali speċifiċi.

Id-Dikjarazzjoni tas-Suġġmit ta' Varsavja tat lis-soċjetà ċivili l-mandat biex tipparteċipa fl-appoġġ għad-demokrazija, l-iżvilupp soċjoekonomiku sostenibbli, il-governanza tajba u l-istat tad-dritt. Is-soċjetà ċivili hija mistennija li tiffaċilita t-trasformazzjoni tal-pajjiżi msieħba billi tippropaga r-riformi u trawwem il-valuri tas-Shubija tal-Lvant.

Il-kontribut tas-soċjetà ċivili huwa kruċjali wkoll għal dak li hu l-monitoraġġ tal-implimentazzjoni tas-Shubija u r-ritmu tar-riformi fil-pajjiżi msieħba permezz ta' rapporti ta' evalwazzjoni annwali.

Għalhekk, il-Forum tas-Socjetà Ċivili u l-Pjattaformi Nazzjonali tiegħu (li l-kooperazzjoni magħhom se tkun imsaħħa aktar permezz ta' djalogu strutturat diġà mniedi mid-Delegazzjonijiet tal-UE) kif ukoll l-Assemblea Parlamentari EURONEST u l-CORLEAP huma mistennija jkollhom rwol akbar fil-kisba tal-għanijiet tas-Shubija u fil-monitoraġġ tal-implimentazzjoni tal-Pjan Direzzjonali.

Għas-sostenn tas-sorveljanza tal-implimentazzjoni tal-għanijiet tas-Shubija tal-Lvant, ser isiru sforzi biex titjieb il-vizibilità tal-attivitajiet tas-Shubija tal-Lvant.

8. SEGWITU

Fit-tfassil tal-Pjan Direzzjonali, ingħatat konsiderazzjoni għal proposti fformulati mill-Istati Membri tal-UE, il-pajjiżi tal-Ewropa tal-Lvant u r-rappreżentanti tas-soċjetà ċivili f'sensiela ta' konsultazzjonijiet.

Billi jibni fuq dan l-eżerċizzju kollaborattiv, huwa mistenni li l-Pjan Dikrezzjonali se jsir għodda effettiva u dinamika b'appoġġ għall-kisba tal-għanijiet tas-Shubija tal-Lvant.

Wara l-adozzjoni tiegħu mir-Rappreżentant Għoli u l-Kummissjoni Ewropea f'Mejju 2012, il-Pjkan Direzzjonali tas-Shubija tal-Lvant se jiġi diskuss fil-laqgħa annwali tal-Ministri tal-Affarijiet Barranin tas-Shubija tal-Lvant skedat għas-sajf tal-2012.